

LEKCE 3

KONVERZACE

Konverzace I.

A: 请 进。
Qǐng jìn.

B: 您 好。
Nín hǎo.

A: 张 先生， 您 好。请 坐。请 喝 茶。
Zhāng xiānsheng, nín hǎo. Qǐng zuò. Qǐng hē chá.

B: 谢谢。
Xièxie.

A: 不 客气。
Bú kèqi.

Slovíčka I.

请	qǐng	prosím
进	jìn	vejít, vstoupit
坐	zuò	sednout si
喝	hē	pít
茶	chá	čaj
不客气	bú kèqi	není zač
不谢	bú xiè	neděkujte, není zač

Cvičení

I. Obměňte:

1. Qǐng (.....)
jìn
zuò
hē chá

2. (.....) , nín hǎo.
Zhāng xiānsheng
Wáng lǎoshī
lǎoshī

3. A: Xièxie. B:(.....)
bú kèqi
bú xiè

Konverzace II.

A: 这位是谁? 是张太太吗?
Zhèi wèi shì shéi? Shì Zhāng tàitai ma?

B: 不,他不是我的妻子,是我女朋友。
Bù, tā bú shì wǒ de qīzi, shì wǒ nǚpéngyou.

A: 您好。认识您很高兴。
Nín hǎo. Rènshi nín hěn gāoxìng.

C: 认识您我也很高兴。
Rènshi nín wǒ yě hěn gāoxìng.

Slovíčka II

太太	tàitai	paní, madam (ve spojení s příjmením manžela)
的	de	gramatická přivlastňovací přípona
妻子	qīzi	manželka
女朋友	nǚpéngyou	přítelkyně
认识	rènshi	poznat, seznámit se
高兴	gāoxìng	(být) rád, mít radost
三	sān	tři
个	ge	obecný numerativ
一	yī	jedna
两	liǎng	dva (srovnej s èr 二, viz gramatika)
二	èr	dva
捷文	jiéwén	čeština
五	wǔ	pět
些	xiē	několik
周	Zhōu	čínské příjmení
小姐	xiǎojiě	slečna
朋友	péngyou	kamarád(ka)
四	sì	čtyři
本	běn	numerativ pro knihy
书	shū	kniha
小	xiǎo	(být) malý
女士	nǚshì	paní

Cvičení

I. Obměňte:

1. Tā bú shì (.....), shì (.....).	2. Rènshi (.....) wǒ hěn gāoxìng.	
wǒ qīzi	wǒ nǚpéngyou	nín
Lǐ xiānsheng	Wáng xiānsheng	tā nán péngyou
wǒ nán péngyou	wǒ zhàngfu	nǐ nǚ péngyou
wǒ de lǎoshī	wǒ de péngyou	tā qīzi

II. Doplňte chybějící části rozhovoru:

1.jiàn.
2.nín hěn gāoxìng.
3. Zhèi.....shì shéi?
4. Tā bú shì wǒ de....., shì wǒ.....
5. Nǐ rènshi.....ma? Bú.....

III. Reagujte:

1. Xièxie.
2. Rènshi nǐ wǒ hěn gāoxìng.
3. Tā shì nǐ de nǚpéngyou ma?
4. Něi wèi shì Zhāng tàitai?
5. Nǐ rènshi tā de nánpéngyou ma?
6. Qǐng zuò.

zhàngfu 丈夫 manžel	nánpéngyou 男朋友 přítel
-------------------------	-----------------------------

FONETIKA

Fonetická cvičení

I. Slabiky

J x Q

(1) jī - qī	(6) qìng - jǐng
(2) jiǎ - qiǎ	(7) qiǔ - jiǔ
(3) jiè - qiè	(8) qué - jué
(4) jiān - qiān	(9) juǎn - quàn
(5) qiáng - jiāng	(10) qún - jūn

X x S x SH

(1) xī - sī - shì	(6) sùn - xùn - shùn
(2) xiǎo - sǎo - shǎo	(7) shàng - xiǎng - sāng
(3) xiān - sān - shān	(8) shuí - xué - suí
(4) suán - xuán - shuān	(9) xiōng - shèng - sēng
(5) sū - xū - shū	(10) shǎ - xià - sā

I x U x Ü

(1) lì - lù - lù	(4) xī - xū
(2) nǐ - nǚ - nǚ	(5) qú - qí
(3) jì - jù	(6) yū - yī

- (7) jūn - jīn
(8) xūn - xīn

- (9) jiǎn - juǎn
(10) xuǎn - xiǎn

U x Ü

- (1) jūn - shùn
(2) xūn - chūn
(3) juǎn - luàn
(4) xuǎn - huàn
(5) xūn - shùn

- (6) sǔn - yùn
(7) wǔ - qū
(8) chù - jū
(9) lǚ - kù
(10) nǚ - tū

II. Celá slova

J x Q x C

(1) jìqì (祭器, obětní nádoba)	(6) qǔjué (取决, záviset na)
(2) jiāoqiào (娇俏, hezký, půvabný)	(7) qièjié (切结, záruka zodpovědnosti)
(3) jùqū (剧曲, hudba v dramatu)	(8) quēcí (阙词, nesmysl)
(4) jīqiē (姬妾, konkubína)	(9) cùqù (蹴去, vykopnout)
(5) qiújiù (求救, volat o pomoc)	(10) cáoqú (槽渠, kanál)

S x X x SH

(1) sùxiě (速写, skica, náčrtek)	(6) xùshù (叙述, vyprávět)
(2) xìsuǒ (细琐, banální)	(7) xīnǎo (窸窣, šustící, pištivý zvuk)
(3) xuèsāi (血塞, trombóza)	(8) sūxi (苏息, odpočívát)
(4) shāoxǔ (稍许, mírně, poněkud)	(9) shíxué (石穴, skalní jeskyně)
(5) xiàshōu (夏收, letní sklizeň)	(10) xiàshì (下世, budoucí svět)

CH x Q x C

(1) chíxú (迟徐, pomalý, zdlouhavý)	(6) chěqí (扯旗, vztyčit vlajku)
(2) chāoxū (钞胥, písař, opisovač)	(7) qìquè (弃却, odmítnout; zřít se)
(3) qièchǐ (切齿, skřípat zuby)	(8) chǔxù (储蓄, uložit, uschovat)
(4) quècháo (鹊巢, stračí hnízdo)	(9) qùchòu (去臭, odstranit pach)
(5) cáiqì (才气, literární talent)	(10) qùcí (去磁, demagnetizovat)

I x U x Ü

(1) nǐqǔ (拟曲, pantomima)	(6) jiéjué (孑孓, larva)
(2) qí lú (骑驴, jet na oslu)	(7) xuèyè (血液, krev)
(3) yì nǚ (义女, adoptovaná dcera)	(8) jījué (肌觉, svalový cit)
(4) lǜqì (滤器, filtr)	(9) lüèlì (略力, stručný životopis)
(5) yǔjì (雨季, dešťové období)	(10) yìxū (意绪, stav mysli, nálada)

ZNAKOVÁ CVIČENÍ

Text ve znacích

- 1、那三个人学什么？一个人学中文，两个人学捷文。
- 2、这三个人是老师，那五个人是学生。
- 3、那些人是中国人吗？他们是中国人。
- 4、这些学生学中文。
- 5、周小姐学中文。她是我的朋友。
- 6、这四本书是谁的？是他的吗？是我的，不是他的。
- 7、那些书也是我们的。
- 8、张先生的书是哪本？是这本。
- 9、哪本书是王先生的？那本小的是他的。
- 10、这本书是张女士的。
- 11、那本书是你的吗？不是，是张先生的。
- 12、这本很小的书是谁的？是我们老师的。

Cvičení

I. Následující znaky rozřídte do skupin podle počtu tahů:

一 周 三 四 些 小 姐 本 的 很
女 士 张 朋 友 五 个 两 书 哪

1 tah

6 tahů

3 tahy

7 tahů

4 tahy

8 tahů

5 tahů

9 tahů

II. Napište všechny znaky 3. lekce obsahující následující grafické prvky:

女

白

木

月

彳

又

III. Doplňte do vět znaky z nabídky:

些 是 我 学 本 人 王 的

1. 他是.....老师的学生。
2. 张先生.....书是哪.....?这本。
3. 那.....人是 中国.....吗?
4. 王小姐.....中文。
5. 是.....的, 不是他的。

IV. Spojte znaky ze sloupců tak, aby vznikla dvojslabičná slova:

朋	生
捷	友
学	士
小	文
女	姐

V. Napište ve znacích:

1. Zhōu xiǎojiě xué jiéwén, Zhāng nǚshì xué zhōngwén.

.....

2. Něi běn shū shì nǐ de? Zhèi běn xiǎo de shì wǒ de.

.....

3. Zhèi liǎng ge rén shì lǎoshī, nèi sì ge rén shì xuéshēng.

.....

4. Zhèi xiē xuésheng shì Měiguóren.

.....

VI. Přepište v transkripci pinyin:

1. 这本书是张女士的。

2. 王小姐学中文。

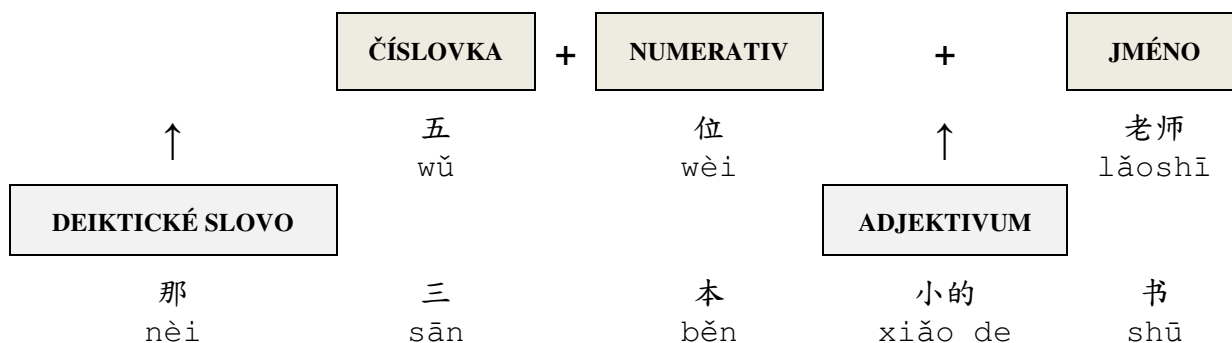
3. 那些人学捷文吗?

4. 哪本书是周先生的?

GRAMATIKA

3.1. Přívlastek 2

Jak jsme uvedli už výše (viz 1.1), čínština má pevný pořádek slov ve větě. Co se týče přívlastku, pozice slov, ze kterých se skládá, je přesně dána a nelze ji libovolně měnit. Již bylo zmíněno, numerativ se vkládá mezi číslovku a jméno (viz 2.3), např. sān ge rén 三个人 „tři lidé“, kde sān 三 „tři“ je číslovka, rén 人 „člověk“ je podstatné jméno a ge 个 tzv. obecný numerativ. Deiktické slovo (např. nèi 那 „tamten“) v případě spojení číslovky, numerativu a jména celé toto spojení předchází, např. nèi wǔ wèi lǎoshī 那五位老师 „tamtěch pět učitelů“; kde podstatné jméno lǎoshī 老师 „učitel“ je rozvito číslovkou wǔ 五 „pět“ se zvořilostním numerativem wèi 位, kterým předchází deiktické slovo nèi 那 „tamten.“

Pokud je přívlastek navíc ještě rozšířen i o adjektivum (viz 2.2), stojí jednotlivé členy přívlastku v pořadí deiktické slovo, číslovka, numerativ, adjektivum, atributivní slove a podstatné jméno, např. *nèi sān ben xiǎo de shū* 那三本小的书 „tamty tři malé knihy“: *nèi* 那 „tamty“ je deiktické slovo, *sān* 三 „tři“ číslovka, *běn* 本 numerativ, *xiǎo* 小 „malý, být malý“ adjektivum, *de* 的 atributivní slove a *shū* 书 „knihy“ podstatné jméno.

Pozor: Číslovka *yī* 一 se vyslovuje v prním tónu pouze v případě, že se vyskytuje samostatně, v řadě čísel (např. telefonní číslo) nebo vyjařuje řadovou číslovku. Ve všech ostatních případech se výslovnost mění podle následující slabiky:

- následuje-li slabika v 1., 2. nebo 3. tónu, vyslovujeme ve 4. tónu
- následuje-li slabika ve 4. tónu, vyslovujeme v 2. tónu (stejně jako u příslovce *bù* 不)

yì: ↘ + 1.,2.,3. tón

yí: ↗ + ↘ 4. tón

3.2. Měrová slova 2

V této lekci jsme se seznámili s obecným numerativem *ge* 个, např. *sān ge rén* 三个人 „tři lidé“, a se specifickým numerativem *běn* 本, který se používá zejména pro knihy a časopisy, např. *sān ben shū* 三本书 „tři knihy.“

Dalším členem kategorie měrových slov (viz 2.2) je vedle jmenného numerativu měrová jednotka. Na rozdíl od numerativu není slovcem, ale slovem, tj. nese lexikální nikoliv pouze gramatický význam a může fungovat jako atribut, např.:

- *Zhèi xie xuésheng xué zhōngwén* 这些学生学中文。 „Tito studenti studují čínštinu.“

Měrové jméno *xiē* 些 „trochu, několik, pár,“ zde plní vlastně funkci ukazatele množného čísla, srovnej např. *zhèi ge rén* 这个人 „tento člověk“ a *zhèi xie rén* 这些人 „tito lidé“.

3.3. Atributivní slove

Atributivní slove *de* 的 funguje především jako ukazatel přívlastku a stojí obvykle mezi přívlastkem a jménem, které přívlastek rozvíjí. Připojením atributivního slove za osobní zájmeno (viz 1.4) vzniká zájmeno přívlastňovací:

wǒ de 我的 „můj“

wǒmen de 我们的 „nás“

nǐ de 你的 „tvůj“	nǐmen de 你们的 „váš“
tā de 他的 „jeho“, 她的 „její“	tāmen de 他们的 „jejich“

3.4. Elipsa

V čínské větě dochází velice často k vypouštění, elipse větných členů v případě, že jsou známy z kontextu: srov. např.:

- Zhèi běn shū shì shéi de? 这本书是谁的? „Čí je tato kniha?“
Shì wǒ de. 是我的。 „Je moje.“

V odpovědi je vypuštěn podmět „tato kniha“ zhèi běn shū 这本书, stejně tak jako se slovo „kniha“ neopakuje znovu na konci věty shì wǒ de shū 是我的书。

Cvičení:

I. Sestavte věty, dbejte na správný slovosled:

1. 女士 本 是 这 张 的 书

.....

2. 些 中文 学生 这 学

.....

3. 吗 中国人 些 那 是 人 ?

.....

4. 先生 位 王 那 先生 是

.....

5. 三 人 这 老师 个 是

.....

II. Doplňte správné numerativy:

3.5. 那.....女士

3.6. 这.....书

3.7. 那五.....先生

3.8. 这三.....人

3.9. 四.....老师

III. Doplňte do vět na správné místo 的:

1. 这 本 书 是 谁 ？
2. 是 我 ， 不 是 他 。
3. 他 是 我 们 老 师 朋 友 。
4. 那 本 小 书 是 她 。
5. 我 是 张 老 师 学 生 。

IV. Přeložte:

1. Která kniha je tvoje? Je to tamta malá.
.....
2. Je to moje nebo pana Wanga?
.....
3. Tito studenti jsou Češi.
.....
4. Toto je slečna Zhangová, studuje čínštinu.
.....
5. Tamti čtyři pánové jsou učitelé, tito lidé jsou jejich studenti.
.....